

ความสุขมวลรวมประชาชาติ คืออะไร

ความสุขมวลรวมประชาชาติ (Gross National Happiness : GNH) หมายถึงความสุขมวลรวมของคนในชาติในกรณีของประเทศไทยจะหมายถึงความสุขมวลรวมของคนไทยซึ่งรวมถึงคนไทยที่อยู่ในต่างประเทศด้วย

ความสุขมวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Happiness : GDH) หมายถึงความสุขมวลรวมของคนในประเทศในกรณีของประเทศไทย จะหมายถึงความสุขมวลรวมของคนที่อยู่ในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงคนต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทยด้วย

แนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติ (GNH) เป็นการเปลี่ยนกระบวนทัศน์การพัฒนา และเป้าหมายการพัฒนา โดยมุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และทำให้ประชาชนมีความสุข จึงไม่วัดการพัฒนาเพียงแค่ผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP) เท่านั้น แต่เป็นการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยคำนึงถึงต้นทุนหลาย ๆ ด้าน ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ สังคม วัฒนธรรม และทุนมนุษย์ ซึ่งจะสะท้อนมาตรการการพัฒนาที่ยั่งยืน คุณภาพการพัฒนาที่จะส่งผลกระทบต่อคนต่อไป รวมถึงสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนตลอดจนเงื่อนไขที่จะทำให้ทั้งบุคคลและสังคมมีความสุข

การพัฒนาดัชนีชี้วัดสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกับ

นโยบายของคณะรัฐมนตรี มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างสังคมเข้มแข็งที่คนในชาติสามารถอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันอย่างสมานฉันท์ บนพื้นฐานของคุณธรรม อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพสังคมให้ดำเนินไปสู่คำว่า "สังคมอยู่เย็นเป็นสุข" ดังนั้น การพัฒนาดัชนีชี้วัดสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน จึงมีการกำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ ได้กำหนดวิสัยทัศน์มุ่งสู่ "สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน" ดังนั้นจึงถือว่ามีการกรอบนโยบาย และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน ในการเชื่อมโยงการพัฒนาดัชนีชี้วัดในทิศทางสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน โดยมีปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเข็มทิศการพัฒนา

ประการที่สอง มีแนวคิดการวัดความสุขในลักษณะที่หลากหลายดังนี้

๑. ต้องมีมุมมองความสุขที่กว้างในเชิงคุณค่า

๒. ยึดหลักธรรมนุญชีวิตของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) หรือทำความเข้าใจว่า คนจะมีความสุขได้อย่างไร อยู่กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างไร โดยดูทั้งกาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณ

๓. คนหรือสังคมที่มีความสุข อาจวัดได้จากความสามารถในการจัดการ "ความทุกข์" การที่เรายพยายามลดความทุกข์ก็เป็นการสร้างความสุข ซึ่งการวัดความสุขนี้เป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่จะประคับประคองตนให้พ้นจากความทุกข์ ไม่ใช่เรื่องของเงื่อนไขเวลา และความสุขไม่จำเป็นต้องวัดทุกช่วงเวลา

๔. ความสุข ควรเป็นสิ่งที่มีความค่า (Value) ที่ทุกคนสามารถแบ่งปันกันได้

ประการที่สาม สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเกี่ยวกับนิยามความสุขคือ กินอย่างพอเพียง (ทุนทางเศรษฐกิจ) อยู่อย่างพอเพียง (ทุนทางสังคม) และใช้อย่างพอเพียง (ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม) ซึ่งการที่จะมีกิน มีอยู่ และมีใช้อย่างพอเพียง จะต้องมีความคิดดี และทำดี บนพื้นฐานความพอเพียง

แนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติของภูฐาน

แนวคิดความสุขมวลรวมประชาชาติของภูฐานดำเนินตามทัศนะการพัฒนาของชาวพุทธซึ่งให้คุณค่าแก่ความสมดุล ระหว่างวัตถุกับจิตใจ ยุทธศาสตร์การพัฒนาที่มุ่งปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนนั้น ยึดเสาหลัก ๔ ประการ

1. การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีความยุติธรรม
2. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
3. การอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม
4. ธรรมภิบาล ซึ่งถือเป็นเงื่อนไขสำคัญที่สุด

สุขที่สุดในโลก :)

ประเทศวานูอาตู หมู่เกาะเล็ก ๆ ในทะเลแปซิฟิกใต้ เป็นประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลก นอกจากนี้ยังมี ประเทศโคลัมเบีย คอสตาริกา โดมินิกัน และปานามา ที่ติด ๕ อันดับแรกของประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลก

การพัฒนาดัชนีชี้วัดความสุขของคนไทย แบ่งเป็น ๔ ระดับ

- ๑) ระดับปัจเจกบุคคลและครอบครัว
โดยสามารถใช้ตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อประเมินตนเองและคนเกี่ยวข้องที่สำคัญได้แก่ สมาชิกในครอบครัว ประชาสังคม องค์กรทางสังคม
- ๒) ระดับชุมชนและท้องถิ่น
ซึ่งมีความสำคัญในระดับยุทธศาสตร์ ในการขับเคลื่อนเรื่องนี้ โดยใช้หลักการความเป็นอิสระของแต่ละท้องถิ่นในการตกลงตัวชี้วัดที่เหมาะสม ท้องถิ่นอาจแบ่งตามการปกครอง หรือภูมิวิเวศน์ผู้เกี่ยวข้องที่สำคัญ ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานในท้องถิ่น โดยมีหน่วยงานส่วนกลางทำหน้าที่สนับสนุนชุมชนนำอยู่และจัดทำแผนแม่บทชุมชน
- ๓) ระดับจังหวัด
ผู้เกี่ยวข้องที่เป็นแกนสำคัญ ต้องประกอบด้วยบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ของจังหวัด โดยจังหวัดใดที่ดำเนินงานจะต้องประสานงานกับท้องถิ่น รวมทั้งสามารถให้ผลการดำเนินงานเป็นกรณีศึกษาแก่จังหวัดอื่นต่อไป
- ๔) ระดับประเทศ
เป็นระดับที่ทำงานยากที่สุด เพราะมีความซับซ้อน ยากต่อความเข้าใจ ควรสร้างความเห็นพ้องจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สำหรับการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทยทั้งประเทศ

ที่มาแหล่งข้อมูล :

ดร.เสาวลักษณ์ กิตติประภัสร์ ,ความสุขมวลรวม หรือ สังคมอยู่เย็นเป็นสุข : นโยบายสาธารณะที่คนไทยต้องร่วมกันสร้าง ,กรุงเทพฯ ,๒๕๔๙.
สำนักงานพัฒนานโยบายสาธารณะ (สพน.) ,ดัชนีชี้วัดความสุขของคนไทย ,กรุงเทพฯ , ๒๕๔๙.
<http://www.thailandreform.org/gnh>